

„NEM VÉNNEK VALÓ VIDÉK”

FOTÓK: F. KOVÁCS ATTILA

*Cooper Pedy-Outback-Ausztrália,
F. Kovács Attila útibeszámolója
(2018, ősz)*

ÉPPEN KÉT HETE HOGY LANDOLTAM ITTHON, PRÓBÁLOK
VISSZAILLESZKEDNI, DE NYOM A PUZZLE, NEM PASSZOL
A KEZEM-FEJEM-LÁBAM, DE LEGINKÁBB A LELKEM FÁJ,
NEM AKÁR MEGNYUGODNI, BÁR MÁR MŰLÓBAN
A JET LAG, EZ A ZOMBISZERŰ ÁLLAPOT, DE BELŰL NINCS
MINDEN RENDBEN, NEM ERESZT AZ OUTBACK.

Nem mintha egy pillanatig is felmerült volna bennem, hogy de jó lenne ott lakni, de kirántott a valóságból rendesen a rám boruló, végtelesen horizontú, néha izzó, kék bura, a vörös földutakat viharként felkavaró road trainek, és az árván, az úton hagyott halott kenguruk karcos világa, a hely, ahol az itthoni küzdelmek liliputivá zsugorodnak. A távolságok brutálisak, a forgalom gyér, de azért úgy 70 kilométereként látni lehet egy-egy roncsa égett autót felborulva az út mentén, na ja, itt 25 millió ember, és 50 millió kenguru él. Kisebbik lányommal, Livel elöltött zseniális 5000 kilométeres road movie után, már egyedül vágtam neki az ottani egy hónapom következő epizódjának: a Red Centernek. Vannak élmények, amikre fel lehet készülni, próbál is az ember, de ott aztán elakad

Ausztrália talán legkellemetlenebb, legelviselhetetlenebb helye: Coober Pedy.

a lélegzet, mert olyat lát, amire nincs, ami fel tudna készíteni. Hát nekem kb. ilyen mellbevágó „UFO-élmény” volt az Uluru szikla (Ayers Rock) az aboriginálok szent helye, Ausztrália vérvörös kőszíve. Azt várod, hogy mindjárt egy nagy robajjal elszakad a földtől, eltűnik az űrben, és itt hagy minket magunkra az elképedt arcunkkal, hogy most már oldjuk meg mi a problémáinkat, amik, mint tudjuk számosak. Például, hogy szeretnénk gazdagok lenni. Ez vonzotta mágnesként az embereket 1915 után Ausztrália talán legkellemetlenebb, legelviselhetetlenebb helyére, Coober Pedybe, ahol az első drágakövet megtalálták, gyakorlatilag véletlenül, aranyásás közben. „Coober Pedy” – az itt fonetikus leírt angol szó, valójában egy aboriginál eredetű kifejezés: „Kupa-Piti”. Ez az őslakosok nyelvén azt jelenti, hogy „Fehér ember a lyukban”, utalva a fehér bőrű

opál bányászokra. Poszt-apokaliptikus kisváros, mely vicces módon a világ opál fővárosának hívja magát. Itt forgatták a Mad Max 3-at, meg jó pár sci-fit, amiknek lejátszott díszletronsai ma már a város vizuális alkotóelemei, látványosságai. A lidércesen kihalt utcákon csak turisták és szakadt ruhájú őslakosok lézengenek a poros forróságban. A helyi fehérek a bánya üregekben dolgoznak így az elmúlt száz év alatt mára már cirka 250 000 bányaureg alakítja természetangyavarrá a vigasztalan tájat. Bányauregek, feltűrt dombok, meddőhányók, otthagyt, tönkrement gépek, mint egy óriási autóbontó és egy roncs telep keveréke, mert minden, ami elromlott, azt otthagyják rozsdásodni, mennek és fürjék a következő lyukat, hozzák a következő gépet a meggazdagodás reményében. A környéken való gyaloglással pedig nagyon kell vigyázni, mert sokszor alig láthatóan jelölnek

Welcome to Tatoonie!

*POSZT-APOKALIPTIKUS KISVÁROS,
MELY VICCES MÓDON A VILÁG OPÁL
FŐVÁROSÁNAK HÍVJA MAGÁT*

Mint egy óriási autóbontó és egy roncs telep keveréke.

egy-egy veszélyes bányaüreg. Elég egyetlen rossz lépés, egy ügyetlen selfie, és 30-100 méter lehet zuhanni a föld alá. A meddőhányók közé ékelődött gagy, de csillogóan kivilágított üzletekben meg dollár ezrekért árulják a drágaköveket, ugyanis ezen a helyen bányásszák a világ opál drágaköveinek 75 százalékát, de van itt földalatti templom, posta, múzeum, könyvtár, fű nélküli golfpálya, hotel-motel stb. kellemesen temperált +23-25 fokos hőmérséklettel. A 3000 fős lakosságnak kb. fele a föld alatt él, ún. „DUGOUT” barlanglakásokban, mert nyáron a föld felett inkább +50 fok van mint +40. Welcome to Tatoonine!

FAYE’S DUGOUT-OPAL MINE

A barlanglakás és bánya csoportosan és egyénileg is látogatható helyi látványosság. Faye Nayler 1961 ment Coober Pedybe, és először egy kávézót nyitott Windlass Café, néven, amit pár évvel később egy tornádó pusztított el. Faye és két barátnője, Ettie és Sue 1964-ben kezdték és 10 éven át vágják ki a lakásukat a homokkőből. Amíg a barlanglakás készült, egy sydney-i doubledecker busz volt az otthonuk, úgy két évig, ami az ottani hőmérsékleten konkrétan egy sütővel ért fel, ezért hamarosan a bányába költöztek a borzalmas forróság elől

amíg a lakás elkészül. Az elkészült otthon jól szellőzik a fűrt szellőzőcsatornákon keresztül. Faye 1964 vásárolt egy teherautót, amire bányagépet tervezett és kiviteleztetett egy helybéli szerelővel. Időközben szakértője lett a bányászatnak, a kővágásnak, csiszolásnak és az értékesítésnek. Később a barlanglakás bejáratához tapaszott újabb épületrészben kis úszómedencét építettek, ami ritkaság és állandó parti helyszín volt a városban. A víz föld mélyéről érkezett a medencébe, így az mindig jéghideg volt. Az enteriort átlengi a vidéki ’50-es évekbeli Amerika édeskés, giccses hangulata. Faye-nek nyolc kutyája volt, mert őrizni kellett a bányát a tolvajoktól. A már tehetős Faye 1982 eladta a barlanglakást és a bányáját, és Brisbane-ben, a tengerparton vett szállodát. 2015-ben halt meg. Ő volt az első sikeres női opálbányász Coober Pedyben, és bekerült az Alice Springs-i National Pioneer Women’s Hall of Fame-be.

CROCODILE HARRY’S DUGOUT (CROCODILE NEST)

A Krokodil Fészket délelőtt kerestem fel, kívül van a városon, kb. öt kilométer földút, egyszerű megtalálni: a kézzel festett táblák

útba igazítanak. Azt hittem, lesz ott valaki, mert a programfüzetben látogathatónak jelölték, de amikor odaértem láttam, hogy sehol senki. Egy darabig hellóztam, hátha... aztán bementem, mert minden tárva-nyitva volt, semmi őrzés, csak egy karton Becsület Doboz a belépő díjnak. Elégé bizarr volt így elhagyatva, reméltem, hogy senki nem ugrik elő egy nagykéssel valamelyik járatból, engem betolakodónak tartva, merthogy a property az szent arra felé! Crocodile Harry az excentrikus local hero Litvániából érkezett II. világháborús katona, eredeti nevén Arvid von Blumental, báró. Fiatalabb korában krokodilvadász volt, majd a városban telepedett le, ahol trash, illetve junk arttal, és különféle tárgyak gyűjtésével foglalkozott. Híres volt „őrült” otthonáról, a nők iránti fékezhetetlen vonzalmáról, valamint a több mint ezer szülőltől kapott alsónemű gyűjteményéről. Az alsónemű tulajdonosai azok a szüzek voltak, akik a barlangjában megfordultak, és a legenda szerint már „más állapotban” távoztak. Megint csak a legenda szerint életében több mint 10 000 krokodilt ölt meg több mint két évtizedes pályafutása alatt a Northern Territoryban, és ő inspirálta a Krokodil Dundee film főhősét is. Barlanglakása

A barlanglakás és bánya csoportosan és egyénileg is látogatható helyi látványosság.

A Faye Nayler-féle barlanglakás úszómedencéje

A barlanglakás jól szellőzik a fűrt szellőzőcsatornákon keresztül.

valóban tele van örült dolgokkal: női akt szoborba rejtett sörcsaptól kezdve a volt feleségét a kezében láncsal ábrázoló szobron át a gyűjtött bugyik, melltartók, sapkák és tárgyak ezréig. Itt forgatták a Mad Max 3-ban megjelenő portyázó pilóta, Jedediah barlanglakásának jeleneteit. Crocodile Harry hosszú kort megérve 2006-ban halt meg.